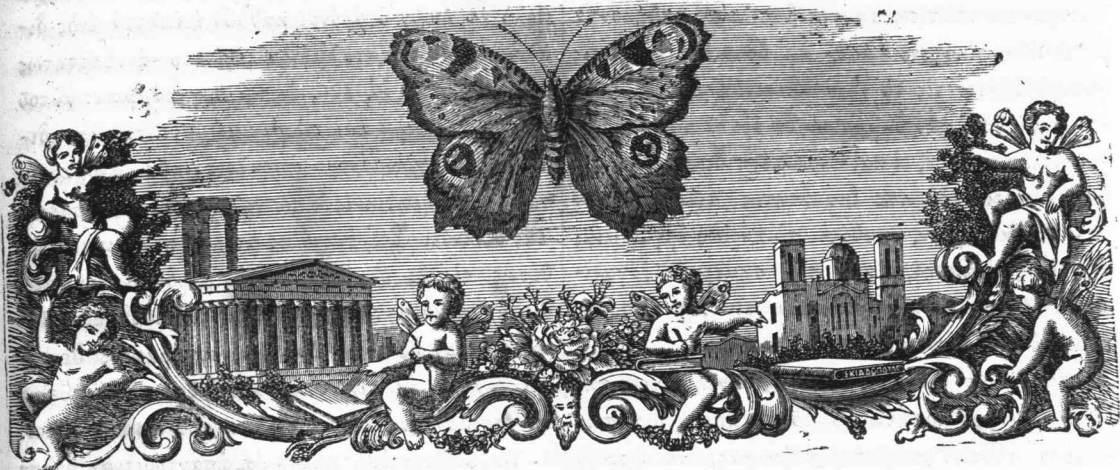

Χ Ρ Υ Σ Α Λ Λ Ι Σ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ,

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ,

ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Γ'.

15 ΜΑΡΤΙΟΥ, 1865.

ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 53.

ΑΙ

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΩΣ ΔΙΠΛΩΜΑΤΑΙ

Πρεσβεύται και σύζυγοι πρεσβευτών.

Ο καρδινάλιος Μαζαρίνος, ὅστις, ὡς γνωστὸν, μετεχειρίζετο εὐχαρίστως τὰς γυναικας ὡπως φέρη εἰς αἶσιον πέρας τὰ πολιτικὰ σχέδιά του, ἔκαμεν ἡμέραν τινα ταύτην τὴν παρατήρησιν· « Αἱ γυναῖκες εἶναι ἄξια νὰ κυβερνώσι τὰ κράτη. » Καὶ ἀληθῶς, γυναῖκες τινὲς ἐβάστασαν ἐνίοτε ὡς οἱ ἄνδρες, εἰς στυχρὰν καὶ ἀσφαλῆ χεῖρα τὰς ἡνίκας τῆς κυβερνήσεως, ὅθεν καὶ ἡ ἱστορία δὲν δύναται δικαίως νὰ ταῖς ἀρνηθῇ τὴν εἰς τὰς μεγάλας ἰδέας καὶ εἰς τὰ μεγάλα ἔργα ὀφειλομένην τιμήν. Οὕτω, αἱ βασιλεῖαι τῆς Ἑλισάβετ, τῆς Μαρίας Θηρεσίας καὶ Αἰκατερίνης τῆς Β', θεωροῦνται ὡς αἱ λαμπρότεραι ἐποχαὶ τῶν τόπων των. Ἐν τούτοις τὰ τοιαῦτα εἶναι ἐνδοξοὶ ἐξαίρεσεις, καθότι ὀφείλομεν νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ἡ γυνὴ δὲν εἶναι πλασμένη ὅπως κυβερνᾷ, καὶ ὅτι ἡ φύσις αὐτῆς ἥκιστα διατίθεται πρὸς τὰς αὐστηράς ἀπαιτήσεις ἀμερολήπτου δικαιοσύνης· τούτου ἕνεκα αἱ βασιλεῖαι τῶν γυναικῶν φέρουσι συνήθως τύπον ἀπερισκεψίας, ἢ τάσεώς τινος πρὸς τὰς αὐ-

θαιρεσίας, καὶ πρὸ πάντων τύπον ἀρκετοῦ ζήλου. Ἡ καρδίᾳ μίγνυται ἐν τῇ πολιτικῇ μεθ' ὅλων αὐτῆς τῶν ἀποπληνέσεων καὶ τῶν τρυφεροτήτων, καὶ πᾶσα πρόνοια ὑποχωρεῖ ἀπέναντι τοῦ πάθους. Ἐκ τούτου εἶδαμεν τόσους τοσούτους ἐνοουμένους ἀναβιβάζομένους εἰς τὰ ὑψηλότερα τῆς πολιτείας ἀξιώματα, οὐχὶ ἕνεκα τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀξίας, ἀλλὰ μᾶλλον ἕνεκα τῆς ἀδυναμίας τῆς ἀνάσσης των. Ἐν τῷ σκοπέλῳ τούτῳ ἐναυάγησαν σχεδὸν ἅπανσαι αἱ τῶν γυναικῶν βασιλεῖαι, οὐδ' αὐτῶν τῶν μᾶλλον ἐνδόξων ἐξαίρουμένων. Αἱ ὅσον δὲ καὶ ἂν ἔλαμπαν κατ' ἀρχὰς αἱ τοιαῦται βασιλεῖαι, δὲν ἐβράδυναν πολὺ νὰ σκοτισθῶσιν ὑπὸ μεγάλων δυστυχημάτων. Τοιαῦται ἐφάνησαν αἱ βασιλεῖαι τῆς Ἰσαβέλλης ἐν Ἰσπανίᾳ, τῆς Μαργαρίτης ἐν Δανιμαρκίᾳ, τῆς Ἑλισάβετ καὶ Ἄννης ἐν Ἀγγλίᾳ, τῆς Αὐτοκρατορίας Μαρίας Θηρεσίας καὶ τῶν Αὐτοκρατειρῶν τῆς Ρωσσίας. Μεθ' ὅλην αὐτῶν τὴν ἐφήμερον δόξαν, ἐπὶ ματαίῳ ζητεῖ τις εἰς τὰ ἔχνη των, τοῦλάχιστον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, μίαν ἐκ τῶν πράξεων ἢ τῶν θεσμοθετημάτων ἐκείνων, ἅτινα αἱ μεταγενέστεραι γενεαὶ ἀναγράφουσιν ὡς τίτλον τιμῆς. Ἄλλως ὅμως συμβαίνει ἐν ταῖς δημοκρατικαῖς πολιτείαις, καὶ τοιοῦτον ὄνομα δίδεται δικαίως τῇ σήμερον εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

Ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ δύναται νὰ τεθῇ ἀκινδύνως τὸ στέμμα ἐπὶ κεφαλῇ τῆς γυναικὸς, καθότι ὁ κυριάρχης δὲν λαμβάνει ἐκεῖ ἀπ' εὐθείας μέρος εἰς τὴν κυβέρνησιν. Τὸ παράδειγμα τῆς βασιλείας Βικτωρίας μαρτυρεῖ ὅτι ἡ γυνὴ δύναται εὐκολώτερον νὰ ταυτίσῃ τὰ τῆς βασιλείας καθήκοντα μετὰ τῶν οἰκογενειακῶν, ἀφ' ὧν ὁ ἀνὴρ, ὅστις φυσικὰ κλίνει εἰς τὸ ν' ἀναδεικνύῃ ὑπερισχύουσιν τὴν ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐπιβρόχην του· ἀλλὰ τοιαύτη βασιλεία, εἰ καὶ τιμωμένη δικαίως, οὐδὲν ἀποδεικνύει ὑπὲρ τῆς ἰκανότητος τῶν γυναικῶν περὶ τὸ κυβερνᾶν, καθότι τὸ κυρίως ἔργον μιᾶς ἀγγλίδος ἀνάσσης, κατὰ τὸν σημερινὸν ὄργανισμὸν τῶν πολιτικῶν δυνάμεων, εἶναι ἡ ἀπὸ τῆς κυβερνήσεως ἀποχῇ.

Λέγοντες τ' ἀνωτέρω οὐδόλως συνελάβομεν τὴν ἰδέαν τοῦ νὰ λυπήσωμεν τὸ παράπαν, διὰ τῶν σκαιῶν τούτων παρατηρήσεών μας, τὸ ὥραϊον φύλον· ἀπεναντίας, πρὸς ἀμοιβὴν διὰ τὴν ἀπ' αὐτῶν ἐλλείπουσαν τυχὸν κυβερνητικὴν ἰκανότητα, εὐχόμεθα αὐταῖς εἰλικρινῶς πλήρη τὴν ἐν τῇ οἰκιακῇ οἰκονομίᾳ ἐπιβρόχην των, παρὰ τῷ οἰκουροῦντι ἀνδρί. Αἱ γυναῖκες ἀείποτε θὰ γνωρίζωσι τὴν τέχνην νὰ πείθωσι τὸ τοὺς λαοὺς κυβερνῶν ἰσχυρὸν φύλον, ὅτι εἶναι ὁ ταπεινότατος ὑπῆκοος τῶν ὡραίων των ὀφθαλμῶν, καὶ ὅτι τοιοῦτος ὢν, ἔχει καθήκον νὰ ἐκτελῇ τὰς θελήσεις των, ἔστω καὶ ἂν αὗται δὲν περιορίζοντα, ἐντὸς τοῦ τῆς οἰκογενείας κύκλου. Ἄν αἱ γυναῖκες ἠδύναντο νὰ παρακαθίσωσι μετὰ τῶν ἀνδρῶν των ἐν τοῖς Συμβουλίοις τοῦ Κράτους, ἢ ἂν διηνοίγετο εὐρύτερον εἰς τὴν ἐπιβρόχην των στάδιον, δὲν θὰ ἐβράδυνον βεβαίως νὰ ἐγκαταλίπωσι τὰ οἰκιακὰ των καθήκοντα, καὶ τότε ἡ κοινωνικὴ τάξις ὡς ἐπίσης καὶ ἡ πολιτικὴ, θὰ ἡπαιλοῦντο ὑπὸ ἀνεπανορθώτων ζημιῶν. Τὸ μάθημα τοῦτο διδάσκει ἡμᾶς ἡ αὐστηρὰ τῆς ἱστορίας φωνή, καὶ ἡ Γαλλία χορηγεῖ ἡμῖν περιφανῆ παραδείγματα. Τούτων ἕνεκα αἱ εὐσεβεῖς καὶ συνεταὶ γυναῖκες ἀείποτε ἀνεγνώρισαν ὅτι δὲν ἤρμοζεν αὐταῖς ἡ ἐν τοῖς δημοσίοις συμμετοχὴ. Ὁ λόρδος Μακώλεϋ ἐξυμνεῖ, σὺν τοῖς ἄλλοις, ἐν τῇ ἱστορίᾳ του, τὴν ἡγεμονίδα Μαρίαν, θυγατέρα Ἰακώβου τοῦ Β'. ἥτις, προσκληθεῖσα εἰς τὴν διαδοχὴν τοῦ θρόνου τῆς Ἀγγλίας, κατὰ πρῶτον συμπαρέλαβεν ἁπλῶς ἐν τῇ κυβερνήσει καὶ τὸν πρίγκηπα τῆς Ὁράννης, βραδύτερον δὲ, πιστὴ μείνας εἰς τὰς ὑποσχέσεις της, ἄφησεν αὐτῷ πράγματι ὁλόκληρον τὴν κυβέρνησιν.

Ἄλλ' ὅλως διαφέρει τὸ πρᾶγμα προκειμένου λόγου περὶ τοῦ πολιτικοῦ ἐκείνου σταδίου τὸ ὁποῖον αἱ γυναῖκες, κατὰ τὸ λέγειν ὧν σχεδὸν τῶν δημοσιολόγων, ἔχουσι δικαίωμα νὰ διατρέχωσι, δηλονότι τὸ τῶν πρεσβευτέρων. Δὲν ἀπέχει πολὺ ἀφ' ἡμῶν ὁ χρόνος καθ' ὃν ἡ ἐκλογὴ ἐνὸς διπλωμάτου ἀπεσταλμένου ἐγένετο ἀνεξαρτήτως τοῦ φύλου. Ὁ Moser, ἐν τῷ συγγράμματι αὐτοῦ ἡ *Πρεσβευτεῖρα καὶ τὰ δικαιώματά της*, καταδικάζει τοὺς χρωμένους ἀποκλειστικῶς ἄνδρας ἐν ταῖς διπλωματικαῖς ἀποστολαῖς, ἐνῷ ἡ ἱστορία μᾶς δεικνύει ἀπ' ἐναντίας ὅτι αἱ πολιτικαὶ ὑποθέσεις εἰς ἃς ἔλαβον ἐνεργὸν μέρος αἱ γυναῖκες, διεξήχθησαν μετὰ μεγίστης ἐπιτηδειότητος. Παρατηρητέον δὲ ὅτι ὁ ἀνωτέρω συγγραφεὺς δὲν εἶναι ὁ μόνος ἐκ τῶν σπουδαίων ὅστις ἀνέλαβε νὰ ὑπερασπίσῃ τὰ πλεονεκτήματα τοῦ ὡραίου φύλου.

Τὸ πρῶτον ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀπαντῶμενον παράδειγμα γυναικὸς φερούσης τὸν χαρακτήρα πρεσβευτέρας, εἶναι τὸ τῆς πριγκηπίσσης Μαργαρίτας τῆς Γαλλίας, χήρας τοῦ δουκὸς Δαλενοῶν, ἥτις κατὰ τὸ 1525 εἶχεν ἀποσταλῇ εἰς Μαδρίτιον, ὥπως διαπραγματευθῇ μετὰ τοῦ αὐτοκράτορος Καρόλου τοῦ Ε'. τὴν ἀπολύτρωσιν τοῦ ἀδελφοῦ της τοῦ βασιλέως Φραγκίσκου τοῦ Α'. Ἡ Βασιλομήτωρ, ἥτις διαρκούσης τῆς αἰχμαλωσίας του, ἐκυβέρνησα ὡς ἀντιβασιλίς, εἶχε δώσει πραγματικῶς εἰς τὴν θυγατέρα της ῥητὰς ὁδηγίας ὅπως φθάσῃ εἰς τὸ ποθοῦμενον, εἰ καὶ δὲν περιέβαλεν αὐτὴν οὐδένα ἀληθῶς ἐπίσημον χαρακτήρα. Εἰς ἀρχαιοτέραν ἔτι ἐποχὴν εὐρίσκομεν τὴν ἀποστολὴν ἑτέρας Μαργαρίτας, θυγατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Μαξιμιλιανοῦ τοῦ Α', ἥτις, τῷ 1508, χήρα μείνας τοῦ δουκὸς Φιλβέρτου ἐκ Σαβοῦας, κατῴρθωσε νὰ συνάψῃ τὴν γνωστὴν συνθήκην ὑπὸ τὸ ὄνομα *Συνθήκη τοῦ Καμβραί*. Ἡ γυνὴ αὕτη ἔλαβε μέρος εἰς τὰς διαπραγματεύσεις οὐχὶ μόνον ἐξ ὀνόματος τοῦ αὐτοκράτορος πατρὸς της, ἀλλ' ἐπίσης καὶ ἐξ ὀνόματος τοῦ τῆς Ἰσπανίας βασιλέως Φερδινάνδου, ἐνῷ ὁ καρδινάλιος Ἀμβοάκης διεπραγματεύετο ἐξ ὀνόματος τοῦ τε βασιλέως τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ πάπα. Ἡ ἰκανότης τῆς Μαργαρίτας ταύτης ὑπεγόρευσε τοὺς ὅρους τῆς τοσοῦτον διὰ τὴν Βενετίαν ἐπιζημίου ἐκείνης συνθήκης. Ἐτηνὶν βραδύτερον, τῷ 1529, ἡ εἰρήνη ὑπεγράφη ἐν Καμβραί, εἶναι δὲ γνωστὴ ἐν τῇ ἱστορίᾳ ὑπὸ τὸ ὄνομα ἡ *Εἰρήνη τῶν Γυναικῶν*, καθότι τῷ ὄντι δύο γυναῖκες διεπραγματεύθησαν αὐτήν, ἡ μήτηρ Φραγκίσκου τοῦ Α' καὶ ἡ θεία τοῦ Καρό-

λου πέμπτου. Τὰ καθέλαστα τῆς διαπραγματεύσεως ταύτης, ἥς τὰ ἐξαγόμενα ἀπέδωκαν τοσούτον δυσάρεστα διὰ Φραγκίσκον τὸν Α'. εἶναι λίαν περιεργα. Οὕτω, λόγου χάριν, αἱ δύο πριγκήπισσαι, ἡ Λουίζα τῆς Σαβαυδίας καὶ ἡ Μαργαρίτα τῆς Βουργονδίας κατέχουν εἰς δύο συνεχόμενα οἰκήματα, ἅτινα εἶχαν κρυπτὴν συγκοινωνίαν διὰ θύρας τινὸς, ἐξ ἧς ἐδύναντο νὰ ἐπισκέπτονται ἀλλήλας ἐν οἰαδήποτε ὥρᾳ. Ἡ Λουίζα κατεῖχε πλήρη τὴν ἐμπιστοσύνην τοῦ υἱοῦ τῆς, ὥς ἡ Μαργαρίτα κατεῖχε τὴν τοῦ ἀνεψιοῦ τῆς, ἀμφοτέραι δὲ ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐκυβέρνησαν τὰ δύο ἐκεῖνα Κράτη ἐν ὀνόματι τῶν ὀρφανῶν των. Ὁ δὲ ἦτο δὲ δυσχερὲς νὰ ἐννοήσωμεν τὴν συμφωνίαν τῶν δύο πριγκήπισσῶν ἐπὶ μιᾷ συνθήκῃ οἷα εἶναι ἡ συνθήκη τοῦ Καμβραί, ἃν δὲν ἐγινώσκομεν ὅτι ὁ Φραγκίσκος Α'. ἦτο ἕτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα ὅπως ἐξαγοράσῃ τοὺς δύο υἱοὺς του, οὓς κατεκράτει ἐν Μεδριτῇ Κάρολος ὁ 5'.

Ἡδυνάμεθα καὶ ἄλλα νὰ φέρωμεν παραδείγματα πριγκήπισσῶν διαπραγματευσαμένων κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην διπλωματικὰς ὑποθέσεις. Ὁ Βικεφώρτ, ἐν τῷ ἀξιολόγῳ αὐτοῦ συγγράμματι, ὁ Πρέσβυς καὶ τὰ καθήκοντά του, ἀναφέρει τὴν ἀποστολὴν τῆς Ἑλεονώρας, βασιλίσσης τῆς Γαλλίας, καὶ τῆς Μαρίας, βασιλίσσης τῆς Οὐγγαρίας αἰτίνας, τῷ 1537, συνωμολόγησαν ἐν Βονεσσὺ ἀναχωρῆν ὅπλων ἐπὶ τρεῖς μῆνας, ἐπ' ὀνόματι Καρόλου τοῦ Πέμπτου καὶ Φραγκίσκου τοῦ πρώτου. Μολαταῦτα ὁ Μόζερ παρατηρεῖ ὡς πρὸς τοῦτο, ὅτι αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος πριγκήπισσαι δὲν δύνανται νὰ ἐξομωθῶσι πρὸς τοὺς συνήθεις διπλωματικούς ἀπεσταλμένους καθότι ἀντὶ νὰ φέρωσι μεθ' ἑαυτῶν τὰ διαπιστευτήρια ἔγγραφα, ἔφερον συνήθως πληρεξουσιότητα πρὸς διεξαγωγὴν τῶν ὑποθέσεων. Ὅθεν οἱ νεώτεροι συγγραφεῖς καθιέρωσαν τὸ δικαίωμα τῶν γυναικῶν τοῦ νὰ κατέχωσι θέσιν πρέσβεως ἐπὶ δύο ἐτέρων παραδειγμάτων, ἐκείνου τῆς παραδόξου κομήσεως, τῆς Αὐγῆς τοῦ Κενιγσμάρκ, ἣν ὁ βασιλεὺς Αὐγουστος ἀπέστειλε πρὸς τὸν τῆς Σουηδίας Κάρολον τὸν δωδέκατον, καὶ ἐπὶ ἐκείνου μιᾷς τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου τετάρτου πρεσβευτείας, τῆς Μαρεσσάλης Δεγκεβριάντης.

Ἡ Μαρία Αὐγὴ δὲ Κενιγσμάρκ, γεννηθεῖσα τῷ 1666 ἐν Ἀγαθεμβούργῃ πλησίον τῆς Στάδης, ἦτο περίπυστος διὰ τε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ὠραιότητα τῆς. Ἡ γυνὴ αὕτη διετήρησεν ἐπὶ πολλὰ ἔτη στενάς σχέσεις μετὰ τοῦ Αὐγουστού Βασιλέως τῆς

Πολωνίας, καὶ μετὰ ταῦτα διωρίσθη ἡγουμένησσαι εἰς τὸ μοναστήριον τοῦ Luedmiburg, ὃ ἦτο αὐτοκρατορικὸν καθίδρυμα, συνεπάγον πριγκήπικὸν τίτλον. Ἐνῷ ἔζη ἀπομεμακρυσμένη ἐν τῇ μονῇ ἐκείνῃ, πολεμούμενος καὶ καταστενοχωρούμενος ὁ Αὐγουστος ὑπὸ τοῦ βασιλέως τῆς Σουηδίας, εὗρέθη εἰς τοιαύτην δεινὴν θέσιν ὥστε οὐδὲ κἂν εἶχε τ' ἀναγκαῖα χρήματα ὅπως πληρώσῃ τοὺς μισθοὺς τῶν ὀλίγων στρατιωτῶν οἵτινες τῷ ἔμενον ἔτι. Μαθοῦσα ἡ κόμησσαι τοῦ Κενιγσμάρκ τὴν ἀμνηχανίαν εἰς ἣν εἶχε περιέλθει ὁ ἀγαπητὸς αὐτῆς, ἔσπευσεν εἰς Δρέσδην, ἐλπίσασα νὰ ἐνθαρρύνῃ τὸν βασιλέα ἀνακαλοῦσα εἰς τὴν μνήμην του τὰ ὑπὸ τοῦ ἀξιώματός του ἐπιβαλλόμενα καθήκοντα, ἅτινα ἐλησμονεῖ οὗτος παρὰ πολὺ ἐν μέσῳ ὀργίων καὶ ἄλλων παντοδαπῶν καταχρήσεων. Ἐκεῖ ἀφιχθεῖσα προσεκάλεσεν αὐτὸν ἐν ὀνόματι τῆς ἀρχαίας δόξης, μετὰ ἐνθουσιασμοῦ ἀγίου, ὃν αἱ γυναῖκες ἀντλοῦσιν εἰς τὸν ἀφωσιωμένον ἔρωτά τον, ἀλλ' ὁ ταλαίπωρος πριγκήψ εἶχεν ἀπολέσει πᾶσιν δραστηριότητα, καὶ οὐδὲν ἡδυνήθη νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς ἀνδρικήν τινα καὶ γενναίαν ἀπόφασιν. Ἡ γενναία γυνὴ συνέλαβε τότε τὸν σκοπὸν νὰ παρουσιασθῇ ἐνώπιον Καρόλου τοῦ δωδεκάτου, οὗ ἡ ἀλαζονεία καὶ ἡ ὑψηλοφροσύνη εἶχον ταπεινώσει μετὰ τοσαύτης σκληρότητος τὸν ἀσθενῆ Αὐγουστον. Εἶχε μάλιστα ἀναδεχθῇ μυστικὴν τινα ἀποστολὴν ἀφορῶσαν τὸν βασιλέα τῆς Σουηδίας, ἀλλ' ὁ Μόναρχος οὗτος ἡρνήθη νὰ ὑποδεχθῇ αὐτήν. Εἶναι δὲ γνωστὸν ὅτι οὐδόλως ἠγάπα τὰς γυναῖκας, καὶ ἡρέσκετο μάλιστα νὰ δεικνύῃ τὴν ἀντιπάθειάν του ταύτην ἔτι πλέον πρὸς τὰς ὠραιότερας καὶ τὰς μᾶλλον ἀξιεράστους τῶν συγχρόνων του γυναικῶν. Ἀλλὰ μετὰ πολλὰς δυσκολίας, ἡ κόμησσαι κατάρθωσε τέλος νὰ καταλάβῃ τὸν βασιλέα ἐν μέσῳ τοῦ στρατοῦ του, ὃν ἐπεθεώρει τότε ἐφιππος. Καταβάσας ἀπὸ τῆς ἀμάξης, τῷ ἀπηύθυνε τὰς προσήσεις τῆς, ἀλλ' ὁ βασιλεὺς χαιρετήσας αὐτὴν σοβαρῶς, παρῆλθεν ἐν σιωπῇ. Τέλος ὁ κόμης Piper, πρωθυπουργὸς τοῦ βασιλέως, ἐζήτησε καὶ κατάρθωσε νὰ προσκληθῇ ἡ κόμησσαι εἰς τὸν ἐπίσημον δείπνον. Ἡ Αὐγὴ δὲ Κενιγσμάρκ ἀπήτησε τότε, ὡς αὐτοκρατορικὴ πριγκήπισσαι, θέσιν ἐξαιρετικὴν ἐν τῇ βασιλικῇ τραπέζῃ, ὃ δὲ Κάρολος διέταξε νὰ τῇ χορηγήσῃ σιν θέσιν κατωτέρω πασῶν τῶν λοιπῶν κυριῶν ὅτε δὲ ὁ κόμης Πίπερ, ὅλος ἐκπληκτος, τὸν ἤρώτα τὴν αἰτίαν τοσαύτης προσβολῆς, τῷ ἀπήντησεν ὅτι ἡ θέσις ἐκείνη ἦτο λίαν κατὰλληλος διὰ μίαν ἀρχαίαν

εὐνοουμένην ἅπασαι αἱ περὶ τούτου παρατηρήσεις τοῦ ὑπουργοῦ ἀπέβησαν μάταιαι, ὅθεν ἡ Αὐγὴ δὲν ἐπαρυσιάσθη εἰς τὸν δειπνον. Οὕτω λοιπὸν ἀποτυχούσης τῆς ἀποστολῆς τῆς, ἐπανήλθεν εἰς τὸ μοναστήριόν τῆς, καὶ ἐκεῖθεν ἐξεδικήθη κατὰ τοῦ βασιλέως συγγράψασα δηκτικὴν τινα σάτυραν, ἥς πιθανῶς οὐδέποτε ἔλαβε γνῶσιν ὁ μονάρχης ἐκεῖνος. Τὸ ζήτημα εἶναι ἤδη νὰ μάθωμεν ἂν ἡ ὥραία καὶ αἰσίως πεπροικισμένη αὕτη γυνὴ δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς πρεσβύτερα κατὰ τὴν στενὴν τῆς λέξεως σημασίαν. Τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ πρεσβευτοῦ εἶναι τὰ ἔγγραφα τὰ συνιστώντα αὐτὸν παρὰ ταῖς ξέναις αὐλαῖς, ἀλλ' ἡ κόμησσα Αὐγὴ οὐδὲν ἔγγραφον τοιαύτης φύσεως ἔφερε. Ὁ Ρεάλ, ἐν τῇ *Κυβερνητικῇ ἐπιστήμῃ* του, καὶ ὁ Βολταῖρος, ἐν τῇ *Ἱστορίᾳ τοῦ Καρόλου IB.* ἀναφέρουσι μετὰ τινος μερίμνης τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἣν καὶ αὐτὸς ὁ Βικενφῶρτ ἔλαβεν ὑπ' ὄψιν, ἀποφαινόμενος ὅτι μία μόνη ὑπῆρξεν ἀληθῆς πρεσβύτερα, καὶ αὕτη ἦν ἡ Μαρσιάλη Δεγεβριάντη.

Ἀπωλέσας ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας Λαδίσλαος 5'. τὴν πρώτην αὐτοῦ γυναῖκα, Σικελίαν Ρενέ τῆς Αὐστρίας, ἀποθανοῦσαν κατὰ τὸν μάρτιον τοῦ 1644, ἐζήτησεν εἰς δεύτερον γάμον τὴν θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος δουκὸς τῆς Μαντούης, Μαρίαν Γονζάγαν, δούκισσαν τοῦ Νεβέρ. Τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου ὑπεγράφη ἐν Φονταίνεβλὼ ὑπὸ τοῦ ΙΑ' Λουδοβίκου, τῇ 26 Σεπτεμβρίου τοῦ ἔτους 1645, οἱ δὲ γάμοι, ἐν οἷς ὁ βασιλεὺς τῆς Πολωνίας παρίστατο διὰ τοῦ πρεσβευτοῦ του, ἐωρτάσθησαν ἐν τῷ ἀνακτόρῳ τῇ 6 τοῦ ἐπομένου νοεμβρίου. Κατὰ τὴν ἀναχώρησιν τῆς νεαρᾶς βασιλίσσης εἰς Πολωνίαν, ὁ βασιλεὺς διέταξε τὴν Μαρσιάλην Δεγεβριάντην νὰ τὴν συνοδεύσῃ, ὀνομάσας αὐτὴν πρεσβυτεράν του παρὰ τῷ βασιλεῖ Λαδίσλῳ. Διὰ τῶν διαπιστευτηρίων ἃ ἔφερε κατὰ τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐλάμβανε τὸν τίτλον ἐκτάκτου πρεσβευτεῖρας καὶ ἐπιτηρητοῦ τῆς διαγωγῆς τῆς βασιλίσσης. Ἡ κυρία αὕτη, θυγάτηρ τοῦ Ρενέ δὲ Βέκ, ἦτο χήρα τοῦ μαρσιαλίου Δεγεβριάντη, φονευθέντος ἐν Ροτεβίλ τῷ 1643. Πάντες οἱ συγγραφεῖς ἐκ συμφώνου ἐξαιροῦσι τὴν ἄξιαν τῆς γυναικὸς ταύτης καὶ τὴν θαυμασίαν αὐτῆς ἐπιτηδειότητα ἐν ταῖς διπλωματικαῖς διαπραγματεύσεσιν. Ἐνεκα δὲ τῆς ἀποστολῆς τῆς ταύτης ἔλαβεν εὐκαιρίαν ὅπως δώσῃ τρανὰ τούτου δείγματα. Ἡ ὑπ' αὐτῆς συνοδευομένη βασίλισσα ἥτις ἐθεωρεῖτο ὡς ἡ παῶν τῶν τῆς ἐποχῆς τῆς γυναικῶν δελεα-

στικωτέρα, δὲν ἠδύνατο πάντοτε νὰ προφυλάττηται ἀπὸ τῶν τὰς γυναῖκας θεραπευόντων ἐπιθέσεις ὅθεν γεγονότα τινὰ διεκονιώθησαν τῷ βασιλεῖ λίαν ἐξωγκωμένα, παντοδαπαὶ δὲ συκοφανταίαι τοσοῦτον παρώργισαν αὐτὸν, ὥστε, ὅταν ἡ πριγκήπισσα ἐπάτησε τὸ πολωνικὸν ἔδαφος, ἠρνήθη νὰ ἐπικυρώσῃ τὸν μετ' αὐτῆς γάμον του, προφασισθεὶς τὴν ἀείποτε προχωροῦσαν ἐξασθένησιν τῆς υἱείας του, καὶ προσεκάλεσεν αὐτὴν ἐπιμόνως νὰ ἐπανέλθῃ εἰς Γαλλίαν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ἡ κυρία Δεγεβριάντη ἔβησεν εἰς ἐνέργειαν ἅπασαν τὴν διπλωματικὴν ἱκανότητά τῆς, καὶ ἐπιτηδείως καταβαλοῦσα τὰς ἀπείρους δυσχερείας αἰτίνες ἐν τῇ Αὐλῇ τῆς Πολωνίας ἐπεσφωρόντο πρὸ αὐτῆς, κατάρθωσε τέλος νὰ ἐμπνεύσῃ τῷ βασιλεῖ τοσούτην ἰσχυρὰν πεποίθησιν περὶ τῆς ἀρετῆς τῆς μελλονύμφου του, ὥστε οὗτος ἔπαυσε τοῦ νὰ φέρῃ ἐνστάσεις κατὰ τῆς νομιμότητος τοῦ γάμου του, μεθ' ὅλας τὰς προσπαθείας τῶν παροτρυνόντων αὐτὸν εἰς τὸ νὰ ἐπιμείνῃ εἰς τὴν πρώτην ἀπόφασιν του. Ταῦτο χρόνως ἡ πρεσβύτερα ἐπ' τοσοῦτον προσεκήσματο τὴν εὐνοίαν τοῦ βασιλέως τῆς Πολωνίας, ὥστε οὗτος διέταξε νὰ τῇ ἀπονεμῇ μνηθῶσιν ἅπασαι αἱ τιμαὶ ἃς εἶχεν ἄλλοτε λάβε, ἡ τῆς Αὐστρίας ἀρχιδούκισσα, ἀδελφὴ τοῦ πριγκήπου τῆς Τοσκάνης, ὅτε αὕτη εἶχε φέρεν τὴν θυγατέρα τῆς εἰς τὴν αὐλὴν τῆς Πολωνίας, τὴν πρώτην τοῦ βασιλέως σύζυγον. Ἡ κυρία Δεγεβριάντη ἐφρόντισεν ὅπως ἐκτελεσθῇ ἀκριβῶς ἡ διαταγὴ αὕτη, καὶ ἔφθασε μάλιστα μέχρι τοῦ ν' ἀπικιτήσῃ νὰ προκαθῇται τοῦ πριγκήπου Καρόλου, ἀδελφοῦ τοῦ βασιλέως. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς τινὰς ἐπὶ τῆς ἐθιμοταξίας διενέξεις, ἃς ὁ βασιλεὺς Λαδίσλαος διέλυσε ἀποφανθεὶς ὑπὲρ τῆς Μαρσιάλης. Κατὰ δὲ τὴν διὰ τῆς Πολωνίας διαβάσιν τῆς, ἀπῆλθε καὶ ἔλαβεν ἅπαντα τοῦ πάσας τὰς εἰς πρέσβεις ἀποδιδόμενας τιμητικὰς ἐνδείξεις.

Λουδοβίκος ὁ ΙΑ' συνήθιζε νὰ μεταχειρίζηται πάντοτε γυναῖκας εἰς τὰς εἰς τὴν ἐξωτερικὴν πολιτικὴν του ἀναγομένους ὑποθέσεις, οὕτω δὲ ἐπέτυχεν νὰ ἐξασκήσῃ πρόδηλον ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς διαγωγῆς τοῦ βασιλέως τῆς Ἀγγλίας, Καρόλου Β'. Ὅπως σύρῃ τὸν βασιλέα ἐκεῖνον εἰς τὰς κύκλῳ αὐτοῦ στηθείσας πλεκτάνας διὰ τῶν βασιουργιῶν τῆς Γαλλίας, τῷ ἔπεμψεν ἐν ἀτάκτου διαγωγῆς πολύτροπον γύναιον, τὴν πολυθρύλλητον Λουίζαν Κερουαίλιν, εἴτε τὴν Κ. Καρβελ, ὡς ὀνόμαζον αὐτὴν ἐν τῇ δημοτικῇ γλώσσῃ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Μο-

λαταῦτα ὁ Λουδοβίκος δὲν εἶχε περιβάλει αὐτὴν δι' ἐπισήμου χαρακτῆρος, ἡ δὲ ἀποστολὴ τῆς γυναικὸς ταύτης ἦν ὅλως ἐμπιστευτικὴ, καὶ τόσον πολὺ μάλιστα, ὥστε μετὰ βραχύτατον χρόνον εἶχε κατασταθῇ ἡ ἐρωμένη τοῦ βασιλέως· τοσοῦτον δ' ὠφελήθη ἐκ τῆς νέας τῆς ταύτης θέσεως ὥπως στερεώσῃ τὸ κράτος τῆς, ὥστε ἀπεδιώξῃ πάσας τὰς ἀντιζήλους τῆς, ὧν ὁ ἀριθμὸς δὲν ἦτον ὀλίγος. Οὕτω κατώρθωσε νὰ λάβῃ ἐν τῷ κράτει ὑπεροχὴν δικαιώσασαν πληρέστατα τὰς ἐλπίδας ὧς ὁ βασιλεὺς τῆς Γαλλίας ἀνέθετο ἐπὶ τε τῶν θεληγμάτων καὶ τῆς δεξιότητός τῆς.

Τὸ ἐπόμενον γεγονός παρουσιάζει ἡμῖν περιεργότατον παράδειγμα διπλωματικῆς δεξιότητος μίᾳς τῶν τῆς Ἀνατολῆς ἡγεμονίδων. Τῷ 1640, ὁ Σουλτάν Μωάμεθ ἐπὶ κεφαλῆς ἰσχυροῦ στρατοῦ ἐξεστράτευσε κατὰ τοῦ Δαβίδ, τοῦ τελευταίου τῶν τῆς αὐτοκρατορίας τῆς Τραπεζοῦντος Κομνηνῶν, μεθ' οὗ συνεμάχει καὶ ὁ τῶν Τουρκομάνων στρατηγὸς Οὐρσουμ. Ὁ Μωάμεθ εἶχεν ἀποφασίσει ν' ἀρχίσῃ τὴν μάχην ἐπιπίπτων πρῶτον κατὰ τοῦ Οὐρσουμ· ἀλλ' ἡ μήτηρ τοῦ ἡγεμόνος πούτου, Σάρα Σατοῦν, διεπραγματεύθη μετὰ τοῦ Σουλτάνου μυστικὴν τινα συνθήκην, δι' ἧς ἔσωζε τὸν θρόνον τοῦ υἱοῦ τῆς, παραδίδουσα τὸν σύμμάχον του. Ἡ γυνὴ αὕτη ὠδήγησε τὸν Μωάμεθ δι' ἀφανῶν ἀτραπῶν ἐν αὐτῇ τῇ καρδίᾳ τῆς ἐπικρατείας τοῦ Δαβίδ, ὅπου οὗτος καταληφθεὶς ἐξαπινάειος, οὐδεμίαν ἡδυνήθη νὰ φέρῃ ἀντίστασιν πρὸς τὸν ἐχθρὸν, ὅστις ἐκυρίευσεν τὴν πρωτεύουσάν του. Ἐκτὸς τῶν ἐν αὐτῇ εὐρεθέντων θησαυρῶν, ἔλαβεν ἡ Σάρα Σατοῦν, ὡς ἀμοιβὴν τῆς προδοσίας τῆς, πλῆθος χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων. Οὕτως ἡ ἀρχαία καὶ ἔνδοξος τῆς Τραπεζοῦντος αὐτοκρατορία κατεστράφη διὰ τῆς ἀπιστίας καὶ τῶν διπλωματικῶν μηχανορραφημάτων τῆς ἡγεμονίδος ταύτης.

Ἐνταῦθα νομίζομεν δεόν νὰ λαλήσωμεν καὶ περὶ τοῦ ἱππότης Δεῶν, τοῦ μυστηριώδους τούτου προσώπου, ὃ διήγειρε τὴν γενικὴν τοῦ κόσμου περιέργειαν κατὰ τὸ ἥμισυ τῆς τελευταίας ἐκατονταετηρίδος. Πάντες ἐπίστευον ὅτι οὗτος ἦτο γυνή, καὶ μολαταῦτα διεκρίθη ὑπηρετήσας ὡς διπλωμάτης ἅμα καὶ στρατιωτικός. Λίαν νέος ἔτι, κατετάχθη ἐν τῷ στρατῷ καὶ ἀνέπτυξε πλείστην ἀνδρείαν ἐν διαφόροις μάχαις, εἴτα ἐπανῆλθεν εἰς τὸ διπλωματικὸν στάδιον, προσκολληθεὶς κατὰ πρῶτον εἰς τὴν ἐν Πετροπόλει γαλλικὴν πρεσβείαν. Ἀργότερον, πεμφθεὶς μετ' ἰδιαιτέρων ἀ-

ποστολὴν εἰς Λονδίνον, τοσαύτην ἱκανότητα ἔδειξε πρὸς ἐξομάλυνσιν δυσχερειῶν τινῶν, ὥστε ὁ βασιλεὺς αὐτοῦ τὸν ἔλαβεν ὑπὸ τὴν εὐνοίαν του, καὶ τότε ἔλαβε τὸν σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου μετὰ τοῦ διορισμοῦ τοῦ γραμματέως τῆς ἐν Λονδίνῳ πρεσβείας. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην διεδόθη ἡ φήμη ὅτι ἦτο γυνή, καὶ ἅπανα ἡ ἀριστοκρατεία ἐστοιχημάτιζε μεγάλας ποσότητας ἐπὶ τοῦ γένους του, ἀλλ' ὁ ἱππότης διετήρει περιεσκεμμένως τὸ μυστήριον. Κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν, ἐδημοσίευσεν τ' ἀπομνημονεύματά του, καὶ τότε ἡ γαλλικὴ κυβέρνησις κατηγόρησεν αὐτὸν ὡς διαστρέψαντα γεγονότα τινὰ καὶ δημοσιεύσαντα ἕτερα μετὰ ἐνόχου ἀδιακρισίας, διό, κατὰ συνέπειαν, ἔπαυσαν αὐτὸν τῆς θέσεώς του. Μολαταῦτα, χάριν τῶν ἀρχαίων ἐκδουλεύσεών του, Λουδοβίκος ὁ ΙΣΤ'. τῷ ἐχορήγησε σύνταξιν δώδεκα χιλιάδων λιρῶν, ὑπὸ τὸν ἥττον ὅρον τοῦ νὰ μὴ παρυσιάζῃται ἐφεξῆς εἰς τὸ δημόσιον, εἰμὴ ἐνδεδυμένος γυναικεῖα φορέματα. Ἐπανῆλθεν ὅθεν ὁ ἡμέτερος ἱππότης εἰς Παρίσιους, ἐνδεδυμένος γυναικεῖα καὶ φέρων ἐπὶ τοῦ στήθους τὸν σταυρὸν τοῦ Ἁγίου Λουδοβίκου, ἀργότερον δ' ἐπανελθὼν εἰς Λονδίνον, ἔφερε τὸν πρῶτον αὐτοῦ ἱματισμόν. Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην πόλιν ἀπέθανεν τῷ 1840, ὃ δὲ θάνατος αὐτοῦ διετήρησεν ἔτι τὰς περὶ τοῦ γένους ὑποψίας, διότι ἐπὶ τοῦ τάφου του ἀναγινώσκεται ὄνομα ἀνδρός.

Ἐξ ὧν τούτων συνάγεται ὅτι μόνῃ ἡ Μαρισιάλη ὑπῆρξε πραγματικῶς πρεσβεύτειρα, ἧς ὁ τίτλος δύναται νὰ βεβαιωθῇ καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς λοιπὰς κυρίας περὶ ὧν ὠμιλήσαμεν (παραλείψαντες βεβαίως τὰς ἐξακκησάσας ἑμμεσον ἐπὶ τῶν δημοσίων ἐπιρροήν) αὗται ἐξετέλεσαν μόνον ἀπεσταλμένου ἐντολὴν, χωρὶς νὰ περιβληθῶσιν ἐπισήμου χαρακτῆρα. Ἀληθῶς ὁ ῥεῶν ἀναφέρει πρεσβεύτειράν τινα τῆς Περσίας, ἀλλ' οἱ ἀρίστοι κατὰ τι λόγοι του δὲν χορηγοῦσιν ἡμῖν διδόμενα ὅπως κρίνωμεν ἐπὶ τοῦ τοιοῦτου τίτλου· ἄλλως τε δὲ ἡ θέσις τῶν γυναικῶν, οἶαν διέπλεσεν αὐτὴν ὁ Ἰσλαμισμὸς, πολλὰς καὶ μεγάλας ἀμφιβολίας διεγείρει ἐν ἡμῖν ὡς πρὸς τοῦτο. Οὕτω μετὰ τοῦ γενεῆ παραδεκτῆ ἡ ἀρχὴ ὑπὸ τῶν διδασκάλων τοῦ διεθνούς δικαίου καὶ καθ' ἣ ἐκλογὴ τῶν πρὸς πρέσβευσιν τινα ἀποσταλσομένων προσώπων γενήσεται ἀνεξαρτήτως τοῦ φύλου, στηρίζεται αὕτη ὡς ἕκαστος βλέπει, ἐπὶ ἀσθενοῦς βεβαιώσεως καὶ ἂν ἀναμνησθῶμεν τὴν ἀρχαίαν παροιμίαν. «Ἐκρ' χελιδὼν οὐ καθίστησι μίαν» ἡ ἀπο-

στολή τῆς Κ. Δεγεθριάντης δὲν δύναται ἄλλως νὰ θεωρηθῇ, εἰμὴ οἷα καὶ πραγματικῶς ὑπῆρξεν, ἀντικείμενον δηλαδὴ ἱστορικῆς περιεργείας καὶ οὐχὶ αὐθεντεία, ἐξαίρεσις καὶ οὐχὶ κανὼν. Εἴμεθα λοιπὸν ἠναγκασμένοι, μὲ μεγάλην ἡμῶν λύπην, νὰ ἀμφισβητήσωμεν ταῖς ἀναγνωστρίαις ἡμῶν τὸ δικαίωμα τοῦ νὰ διορίζωνται πρεσβεύταιραι, τοῦλάχιστον καθ' ἣν ἔννοιαν ἐγένετο χρῆσις τῆς λέξεως μέχρι τοῦδε. Πρὸς ἀποζημίωσιν ὅμως αὐτῶν, εὐχόμεθα ἐξ ὅλης καρδίας ἵνα τινὲς γενῶσι πρεσβεύταιραι κατ' ἄλλην τῆς λέξεως σημασίαν, δηλαδὴ νὰ γενῶσι σύζυγοι πρεσβευτῶν ὅθεν, ὅπως μὴ ἀφήσωμεν εἰς αὐτάς τὴν ἐλαχίστην ἀμφιβολίαν ὡς πρὸς τὰ προνόμια τὰ παρορμαρτοῦντα τὴν τοιαύτην των ιδιότητα, θέλομεν ἐν τοῖς ἐξῆς ἀναρυνῆσαι μετὰ ἐπιστάσις τὰ νενομισμένα δικαίωματα τῆς συζύγου πρεσβευτοῦ.

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχές.)

ΤΥΧΗΣ ΕΥΝΟΙΑ ΚΑΙ ΔΥΣΜΕΝΕΙΑ.

Ο Ἰάκωβος ἦν υἱὸς ἀλιέως κατοικοῦντος εἰς τὸ χωρίον Σαινμάλο. Ὁ πατὴρ αὐτοῦ τὸν παρελάμβανεν εἰς τὴν λέμβον του ὡσάνκεις ἐφάρευν, ἔχων πάντοτε κατὰ νοῦν ὅτι ὁ υἱὸς του θὰ κληρονομήσῃ μίαν ἡμέραν τὰ δίκτυά του καὶ τὴν τέχνην του· ἀλλ' ὁ Ἰάκωβος δὲν ἐφαίνετο, ἔχων μεγάλην κλίσιν εἰς τὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα, διότι ὡσάνκεις ὁ πατὴρ του τὸν ἐσυμβούλευε καὶ τὸν ἐδίδασκε τὴν ἀλιευτικὴν τέχνην ἣκουε μὲν εὐσεβάστως τὴν διδασκαλίαν, ἀλλ' ὁ νοῦς του ἔτρεχεν ἄλλου, καὶ ἐν μιᾷ τῶν ἡμερῶν ἐνῶ ἡ θάλασσα ἦτο τρικυμιώδης ὁ γέρον νούτης παρετήρησεν ὅτι ὁ υἱὸς του ἦτο ἐντελῶς ἀφηρημένος καὶ οὐδ' ἐπρόσεχεν εἰς τὰ ἀφρίζοντα κύματα, ἀλλ' ἐφαίνετο ὡς ἂν εὕρισκετο εἰς ἔκστασιν καὶ προσεμεδίει εἰς ἀόρατόν τινα ὁπτασίαν. «Αἶ Ἰάκωβε, εἶπεν ἀποτόμως, ποῦ ἔχεις τὸν νοῦν σου;» Ὁ Ἰάκωβος ἐξαφνισθεὶς, συνῆλθεν εἰς ἑκυτόν καὶ ἀπεκρίθη· «Ἦκουσα, πάτερ μου, μίαν φωνὴν ἐνδόμυχον, ἣ ὅποια ἔψαλλε χωρὶς νὰ φαίνεται.»

Τὴν ἀλλόκοτον τύττην ἀπόκρισιν ἀκούσας ὁ πατὴρ ἔσεισε τὴν πολιὰν κεφαλὴν του λέγων καθ' ἑαυτόν, «Αὐτὸ τὸ παιδί εἶναι ἀδύνατον νὰ γίνῃ καλὸς ψαράς. Τί λοιπὸν νὰ τὸν κάμωμεν καὶ ποῖος νὰ βοηθήσῃ καὶ ἡμᾶς τοὺς γονεῖς του εἰς τὰ γηρατεία μας;»

Ὁ Ἰάκωβος δὲν ἐτόλμησε νὰ ἐκμυστηρευθῇ τὴν ἐπιθυμίαν τὴν ὁποίαν εἶχε, νὰ γίνῃ αἷαν ἡμέραν περίφημος μουσικὸς εἰς οὐδένα ἄλλον, πλὴν τῆς ἀδελφῆς του Ζακελίνας, διότι αὐτὴ ὄχι μόνον δὲν ἐτὸν ἐνέπαιζεν, ἀλλὰ μάλιστα τὸν ἥκουε θαυμάζουσα, ἐνίοτε δὲ καὶ τρέμουσα, ἐπεὶ δὲ τῇ ἐφαίνετο ὅτι κατεῖχε τὸν ἀδελφόν της τὸ δαιμόνιον, καὶ μίαν ἡμέραν, τὴν ἡμέραν τῆς ἑορτῆς του, τῷ ἐδῶρσε μικρὸν βιολίον τὸ ὅποιον ἠγόρασε μὲ ὀλίγα χρήματα συναχθέντα διὰ πολλῶν καὶ μεγάλων οἰκονομιῶν. Ἀπ' ἐκείνης τῆς ὥρας ὁ Ἰάκωβος ἠγείρετο ἐν μέσῳ τῆς νυκτός, ἤνοιγε τὴν θύραν τῆς πατρικῆς καλύβης καὶ κατηυθύνετο εἰς τὸ παράλιον. Ἐκεῖ δὲ ἐνῶ τὰ κύματα ἐμυκῶντο πενθίμως κυλιόμενα πρὸ τῶν ποδῶν του, προσεπάθει νὰ ἐκφράσῃ διὰ τοῦ βιολίου του τὰς «φωνάς» τὰς ὁποίας ἤκουεν ἀπὸ τοὺς μυχοὺς τῆς καρδίας του. Καὶ μολονότι δὲν εἶχε τέχνην καὶ ἡ φαντασία του ἦτο τεταραγμένη, οὐχ ἦττον ἐνίοτε ἠκούοντο ἀποσπάσματα τινα γλυκυτάτης μελωδίας, ἐμπνεόμενα ὑπὸ τῆς ψυχῆς του, μυστηριώδη, ἀλλόκοτα καὶ ἄλλοτε μὲν τραχέα καθὼς οἱ ἀπόκληρνοι βράχοι τοῦ παραλίου, ἄλλοτε δὲ λεῖα καὶ τερπνὰ ὡς ἐλαφρὸς θαλάσσιος ζέφυρος. Πόθεν ἄρα γὰρ ἐδίδασκετο ὅλα ταῦτα; μήπως ἤξευρε καὶ αὐτός! Εἶχε δίκαιον ἡ ἀδελφὴ του· τὸ ἡσθάνετο καὶ αὐτὸς ὅτι κατεῖχετο τῶντι ὑπὸ δαίμονος, ὅστις ἐν τῇ μοναξίᾳ κατεκυρίευν ὅλας αὐτοῦ τὰς αἰσθήσεις καὶ παρορμῶν αὐτὸν εἰς ἕξαιλλον ἐνθουσιασμὸν ἐδόνιζε τὰς ἀποκρύφους χορδὰς τῆς ψυχῆς του. Οὐδὲν δ' ὑποκεκλεμμένον ἐνυπῆρχεν εἰς τὰ αὐτοσχεδιάσματα ταῦτα, καὶ ἂν τὰ ἤκουεν ἔμπειρος μουσικὸς ἤθελε θαυμάσει ἀπέναντι τόσης ἀμαθείας καὶ εὐφυίας ἐνταυτῷ. Ὁ Ἰάκωβος τῶντι ἄλλην μουσικὴν δὲν ἤξευρε παρὰ ὀλίγα βρετονικὰ ἄσματα, τὰς κωδωνοκρουσίας τοῦ Σαινμάλο, τοὺς ψαλμοὺς τῆς ἐκκλησίας καὶ τὴν βοήν τοῦ πολυθρόγγου τὰς κυριακάς.

Ἐν τούτοις ὁ ἐφημέριος τοῦ χωρίου ἐπισκεπτόμενος συνεχῶς τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἀλιέως, παρετήρησε τὸ ἀποπλανημένον καὶ λυπηρὸν ἦθος τοῦ Ἰακώβου, ἔμαθε δὲ ταῦτο χρόνως ὅτι τὸ παιδίον ἐγίνετο ὁσημέραι μισάνθρωπον καὶ ἀπέφυγε τὴν συναναστροφὴν τῶν δημηλίκων του καὶ ὅτι, περιστάσεως τυχοῦσης, κατέβαινε μετ' ἀνεκφράστου χαρᾶς εἰς τὴν ἔρημον παραλίαν καὶ ἐκεῖ ἐρέμβαζεν ὥρας ὁλοκλήρους ἀτενίζων τὸν οὐρανὸν καὶ τὸν ἀχανῆ ὠκεανόν. Ἡ δὲ Ζακελίνα βλέπουσα τὸν ἀδελφόν της ἀντικείμενον γενόμενον τῆς προ-